Wypadki przy pracy[1] w województwie wielkopolskim w 2019 r.

16.11.2020 r.

↓ 6,0%

Spadek liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy w stosunku do 2018 r.

W 2019 r. w województwie wielkopolskim odnotowano mniej wypadków przy pracy niż przed rokiem, zmniejszyła się również liczba osób poszkodowanych w tych zdarzeniach. Zwiększyła się liczba dni niezdolności do pracy przypadająca na 1 poszkodowanego. Odnotowano większe niż przed rokiem szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy.

Poszkodowani w wypadkach przy pracy

Dane o wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy zawarte są w „Statystycznej karcie wypadku" Z-KW. Informacje zebrane na jej podstawie dotyczą zaistniałych wypadków przy pracy, a także osób w nich poszkodowanych. Uzyskane dane pozwalają na podejmowanie decyzji pozwalających zapewnić bezpieczne warunki pracy.

W roku 2019 w wypadkach przy pracy i zdarzeniach traktowanych na równi z nimi poszkodowanych zostało 10040 osób, tj. o 642 (o 6,0%) mniej niż w 2018 r. Wypadki ze skutkiem śmiertelnym dotyczyły 21 osób (przed rokiem 22), 57 osób ucierpiało w wypadkach ciężkich (przed rokiem 71), a 9962 zostały poszkodowane w wypadkach z innym skutkiem (w 2018 r. 10589). Wypadkom przy pracy częściej ulegali mężczyźni (64,0% wobec 65,2% przed rokiem) niż kobiety (36,0% wobec 34,8%). Wśród poszkodowanych przeważały osoby pracujące w sektorze prywatnym, których udział wyniósł 76,1% (spadek o 2,6 p.proc.).

W 2019 r. wskutek wypadku przy pracy śmierć poniosło 21 osób, a 57 doznało ciężkiego uszkodzenia ciała

Wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy najwięcej było osób w wieku 35–44 lata (25,8%, wzrost w ciągu roku o 0,3 p.proc.) oraz 25–34 lata (24,9%, spadek o 1,0 p.proc.). Nieco mniejszy był udział osób w wieku 45–54 lata (21,4%, wzrost o 1,2 p.proc.). Odsetek poszkodowanych w wieku 55–64 lata wyniósł 15,4% (wzrost o 0,1 p.proc.), a w wieku 18–24 lata – 10,9% (spadek o 0,8 p.proc.). Zarówno osoby poszkodowane w wypadkach śmiertelnych, jak i powodujących ciężkie uszkodzenie ciała, w większości były w wieku od 25 do 34 lat (odpowiednio 10 osób z 21 poszkodowanych oraz 19 osób z 57 poszkodowanych).

Najczęściej wypadkom przy pracy ulegały osoby w wieku od 25 do 44 lat

Tablica 1. Poszkodowani w wypadkach przy pracy w 2019 r.

Poszkodowani	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	10040	6429	3611
w wypadkach:			
śmiertelnych	21	21	–
ciężkich	57	54	3
z innym skutkiem	9962	6354	3608
2018=100			
Ogółem	94,0	92,4	97,0
w wypadkach:			
śmiertelnych	95,5	100,0	.
ciężkich	80,3	87,1	33,3
z innym skutkiem	94,1	92,4	97,2

[1] Dane o wypadkach przy pracy i zdarzeniach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy oraz o osobach w nich poszkodowanych dotyczą całej gospodarki narodowej, nie uwzględniając jedynie osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Podobnie jak w poprzednich latach, najczęściej ofiarami wypadków przy pracy były osoby legitymujące się stosunkowo krótkim stażem (do 5 lat) – 62,6%, tj. o 0,6 p.proc. mniej niż w 2018 r., w tym 33,5% stanowiły osoby o stażu 1 rok i mniej (spadek o 0,3 p.proc.). W przypadku wypadków ze skutkiem śmiertelnym stażem pracy do 5 lat legitymowało się 14 spośród 21 ofiar, a ze skutkiem ciężkim – 48 spośród 57 poszkodowanych. Wśród ofiar wypadków ze stażem pracy 16 lat i więcej było 14,4% poszkodowanych, od 6 do 10 lat – 13,2%, a od 11 do 15 lat – 9,8% (przed rokiem odpowiednio: 13,8%, 13,9% oraz 9,1%). Ponad 60% wszystkich poszkodowanych w wypadkach przy pracy była zatrudniona na czas nieokreślony i pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy (64,1% wobec 58,5% w 2018 r.), ale w gronie poszkodowanych znalazło się również 47 uczniów/praktykantów (przed rokiem 64).

Najwięcej wypadków przy pracy dotyczyło osób o stosunkowo krótkim stażu pracy

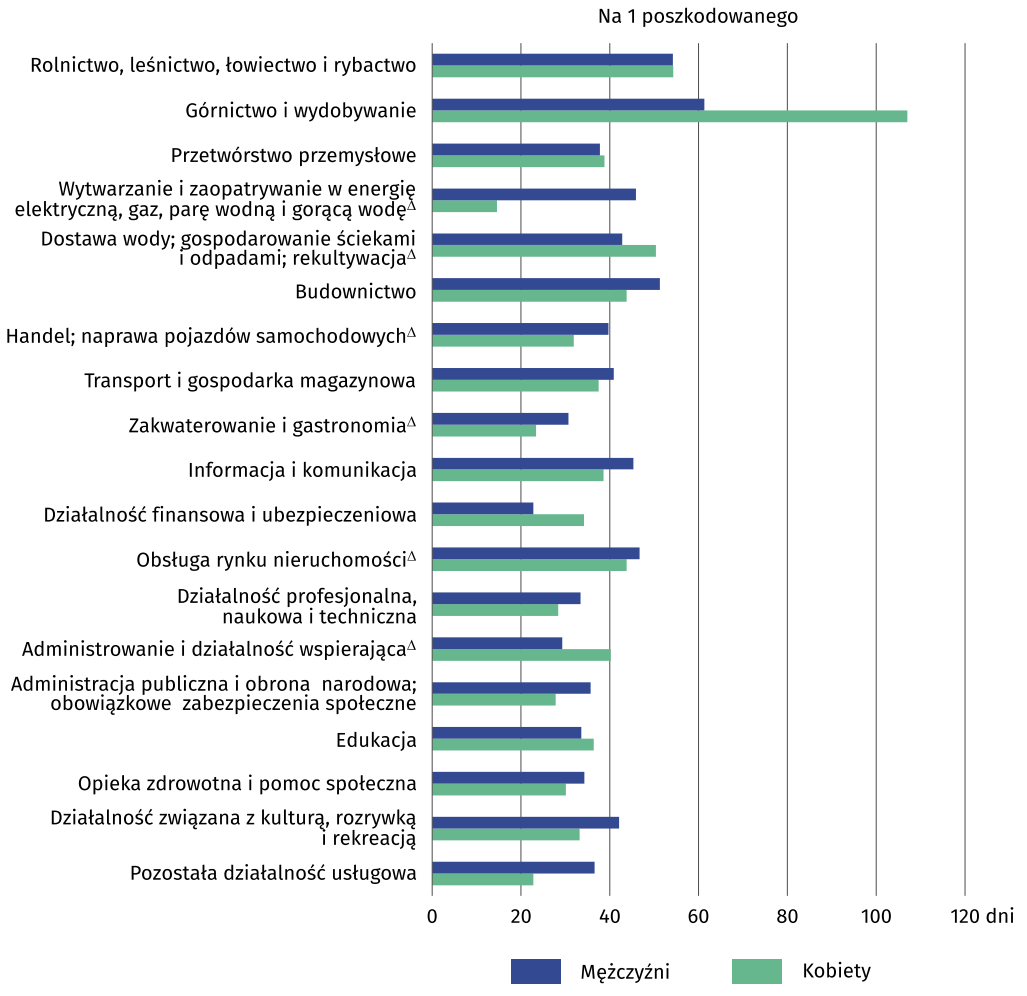
Najwięcej wypadków odnotowano w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących od 50 do 249 (33,7%, tj. o 0,3 p.proc. więcej niż w 2018 r.). Znaczący udział zanotowano także w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 500, gdzie wyniósł on 28,1% (wzrost o 1,7 p.proc.). Mniejszy odsetek wypadków zaobserwowano w zakładach o liczbie pracujących od 10 do 49 oraz od 250 do 499 (18,6% i 13,9%, odpowiednio spadek o 2,2 p.proc. i wzrost o 0,8 p.proc.). Najmniej takich zdarzeń było w jednostkach o liczbie pracujących do 9, tj. 5,6% (przed rokiem 6,4%).

Obok skutków zdrowotnych dla osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, zdarzenia te pociągały za sobą również konsekwencje ekonomiczne, istotne dla zakładu, w którym zdarzył się wypadek, jak i dla całej gospodarki narodowej. Były to z jednej strony straty materialne zakładu, z drugiej – strata czasu pracy innych pracowników, nieuczestniczących bezpośrednio w wypadku, a przede wszystkim absencja osób poszkodowanych.

Łączna liczba dni niezdolności do pracy w wyniku zaistniałych wypadków wyniosła 380941 i była o 2,9% mniejsza niż w poprzednim roku. Wyłączając wypadki śmiertelne, średnio na 1 poszkodowanego przypadało 38 dni niezdolności do pracy, tj. o 1 dzień więcej niż w 2018 r. Poszkodowani w wypadkach przy pracy najczęściej pozostawali na zwolnieniu przez okres od 1 do 3 miesięcy (24,8% ogółu poszkodowanych, wzrost o 0,2 p.proc. w stosunku do poprzedniego roku).

Liczba dni niezdolności do pracy w wyniku wypadków przy pracy była o 2,9% mniejsza niż w 2018 r.

Wykres 1. Przeciętny okres niezdolności do pracy poszkodowanych w wypadkach[a] przy pracy według płci oraz sekcji PKD w 2019 r.

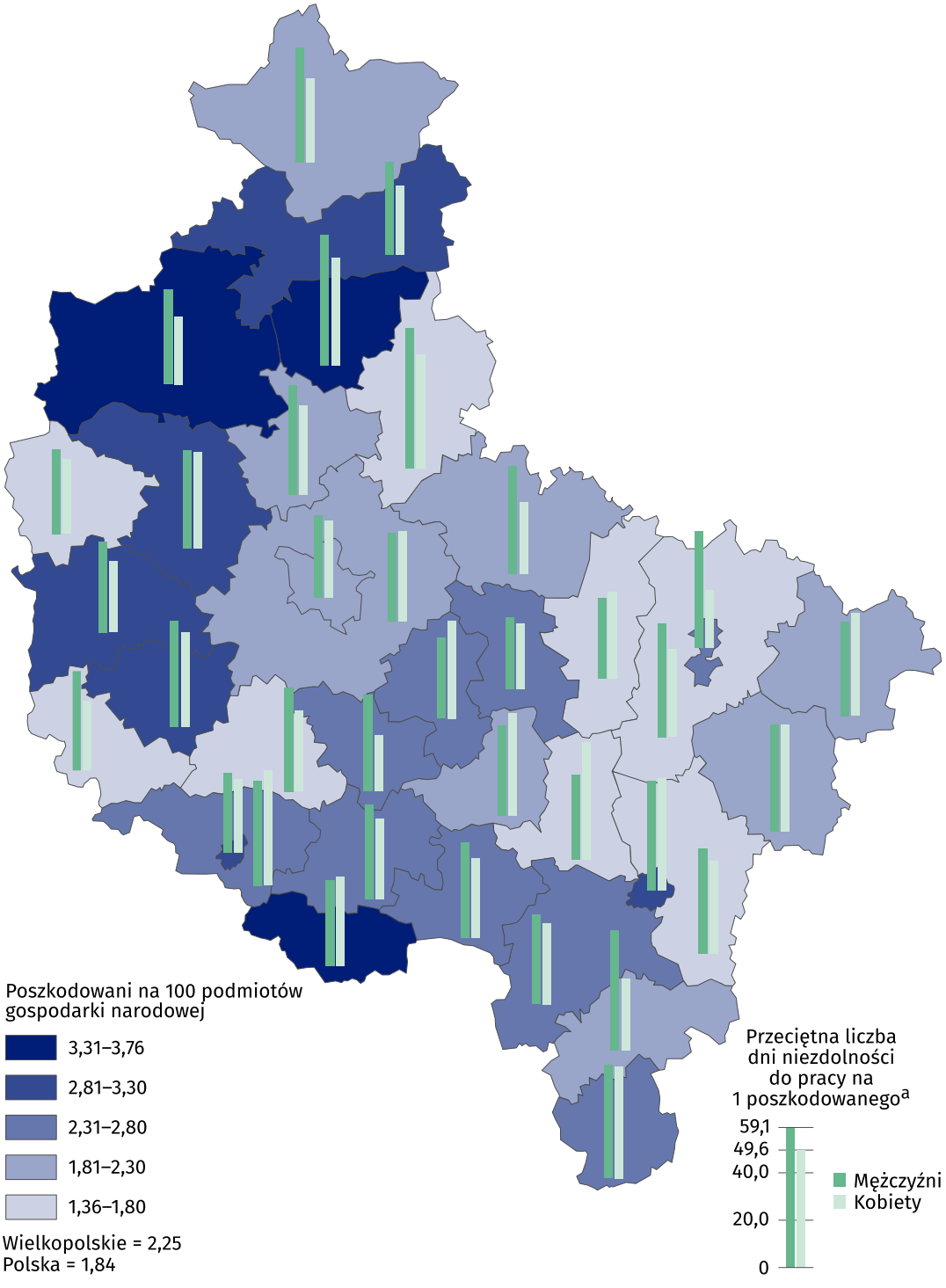
a Bez wypadków śmiertelnych.

Najdłużej na zwolnieniu pozostawali poszkodowani w wypadkach, które zdarzyły się w przedsiębiorstwach górnictwa i wydobywania (średnio 62 dni, o 21 krócej niż w 2018 r.), a także w jednostkach sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (54 dni, o 2 dni dłużej), budownictwo (51 dni, o 4 dni dłużej) oraz obsługa rynku nieruchomości (46 dni, o 4 dni dłużej). Najkrótsze okresy niezdolności do pracy odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (26 dni, podobnie jak przed rokiem) oraz pozostałej działalności usługowej (29 dni, o 1 dzień dłużej).

Łączny wymiar czasu pracy straconego w związku z wypadkami (poza poszkodowanymi w tych zdarzeniach) wyniósł 4202 roboczogodziny (wobec 4487 przed rokiem). Najwięcej strat poniesiono w zakładach przetwórstwa przemysłowego (2043 roboczogodziny wobec 2544), a także w budownictwie (571 roboczogodzin wobec 567). Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami kształtowały się na poziomie 3499,1 tys. zł, tj. o 12,9% więcej niż przed rokiem. Największe straty odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (1695,7 tys. zł; w ciągu roku zanotowano 4,5-krotny wzrost) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (881,2 tys. zł; 3,5-krotny wzrost).

Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy były o 12,9% wyższe niż przed rokiem

Mapa 1. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według powiatów w 2019 r.

a W wypadkach przy pracy, bez śmiertelnych.

Poziom wypadkowości nie jest jednakowy na obszarze całego województwa. Najwięcej wypadków przy pracy zdarza się tam, gdzie jest zarejestrowanych najwięcej podmiotów gospodarki narodowej. W liczbach bezwzględnych dominuje pod tym względem stolica województwa – Poznań, gdzie w wypadkach przy pracy i zdarzeniach traktowanych na równi z nimi poszkodowanych zostało 2221 osób (o 1 osobę mniej niż przed rokiem). Dużą liczbę wypadków odnotowano też w powiatach: poznańskim (1416 poszkodowanych, mniej o 137), ostrowskim (497, mniej o 58) i pilskim (398, mniej o 61) oraz w Kaliszu (353, więcej o 2). Najmniej wypadków zanotowano w tym czasie w powiecie międzychodzkim (61 poszkodowanych, więcej o 6) oraz słupeckim (97, mniej o 6).

Najwięcej osób uległo wypadkom przy pracy w zakładach zlokalizowanych w Poznaniu, natomiast po odniesieniu do liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, najwięcej poszkodowanych odnotowano w powiecie rawickim

Uwzględniając liczbę podmiotów gospodarki narodowej, najwięcej wypadków przy pracy zanotowano w powiatach: rawickim (3,76 poszkodowanych na 100 podmiotów wobec 4,02 w 2018 r.), chodzieskim (3,64 wobec 4,00), czarnkowsko-trzcianeckim (3,41 wobec 4,21), Lesznie (3,02 wobec 3,15) oraz nowotomyskim (3,00 wobec 2,84), przy średniej dla województwa 2,25 (przed rokiem 2,49). Dla porównania w Poznaniu wskaźnik ten kształtował się poniżej średniej i wyniósł 1,92 (w 2018 r. – 1,99). Relatywnie najmniej wypadków stwierdzono w powiecie konińskim (1,36 na 100 podmiotów wobec 1,66), a także kaliskim (1,49 wobec 1,68).

Największą przeciętną absencją powypadkową, z wyłączeniem wypadków śmiertelnych, charakteryzował się powiat wągrowiecki (56 dni, o 21 więcej niż w 2018 r.), przy przeciętnej dla województwa 38 dni na 1 poszkodowanego. Wysoką absencję zaobserwowano również w powiatach: chodzieskim (53 dni, wzrost o 13), kępińskim (48, wzrost o 6) oraz Kaliszu (47, wzrost 5). Najkrócej na zwolnieniu pozostawali poszkodowani w wypadkach pracownicy zakładów w powiecie wrzesińskim (29 dni, mniej o 5), a także w Lesznie (33, mniej o 2).

W przeliczeniu na 1000 pracujących przypadało 8 poszkodowanych w wypadkach przy pracy, tj. podobnie jak w 2018 r. Miernik ten przyjmował najwyższą wartość w sekcjach dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja oraz górnictwo i wydobywanie, gdzie na 1000 pracujących przypadało po 16 poszkodowanych (w ciągu roku ich liczba nie zmieniła się w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, a w górnictwie i wydobywaniu zwiększyła się o 3). Wysoki jego poziom odnotowano także w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – 15 poszkodowanych (wobec 11 w 2018 r.). Najmniej poszkodowanych zaobserwowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz informacji i komunikacji (po 2 poszkodowanych na 1000 pracujących, przed rokiem odpowiednio 1 oraz 2 osoby).

Poszkodowani według sekcji PKD

Najwięcej zdarzeń miało miejsce w zakładach przetwórstwa przemysłowego. Poszkodowane w nich zostały 4442 osoby (44,2% wszystkich pokrzywdzonych w wypadkach przy pracy, tj. 7,6% mniej niż w 2018 r.), wśród których było 7 ofiar śmiertelnych oraz 32 poszkodowane ciężko. Stosunkowo dużo wypadków zdarzyło się również w jednostkach z sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1224 poszkodowanych, spadek o 8,4%), transport i gospodarka magazynowa (941, wzrost o 5,4%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (894, wzrost o 12,9%). Najmniej zdarzeń zanotowano w sekcji: informacja i komunikacja (39 poszkodowanych, spadek o 13,3%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (47, spadek o 14,5%), a także działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (53, spadek o 24,3%).

Poszkodowani według grup zawodów

Największa wypadkowość utrzymywała się w takich grupach zawodów, jak: robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (12,2% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, wzrost udziału w ciągu roku o 0,3 p.proc.), operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (10,8%, wzrost o 0,3 p.proc.) oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (7,7%, spadek o 1,0 p.proc.), a także kierowcy i operatorzy pojazdów (7,3%, spadek o 0,2 p.proc.), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (5,9%, spadek o 0,4 p.proc.) oraz pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej (5,3%, spadek o 0,3 p.proc.). Niską wypadkowość zaobserwowaną m.in. wśród: specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania (1,7% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, podobnie jak w 2018 r.), średniego personelu do spraw biznesu i administracji (1,8%, podobnie jak przed rokiem) oraz pozostałych pracowników obsługi biura (2,1%, wzrost o 0,2 p.proc.).

Tablica 2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup zawodów i płci w 2019 r.

Grupy zawodów	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	**6429**	**3611**
w tym w odsetkach:		
Specjaliści do spraw zdrowia	0,8	10,2
Specjaliści nauczania i wychowania	0,7	4,8
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,9	3,1
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,1	1,6
Średni personel do spraw biznesu i administracji	1,2	2,8
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	6,1	4,0
Pozostali pracownicy obsługi biura	1,7	2,7
Pracownicy usług osobistych	2,1	3,8
Sprzedawcy i pokrewni	1,6	11,1
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,4	0,4
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	18,2	1,6
Elektrycy i elektronicy	4,2	0,4
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	8,2	6,8
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	11,9	8,7
Monterzy	3,6	2,6
Kierowcy i operatorzy pojazdów	11,0	0,8
Pomoce domowe i sprzątaczki	0,7	7,1
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,4	6,7

Najwyższy poziom wypadkowości w przypadku mężczyzn obserwowano wśród robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń, natomiast w przypadku kobiet – wśród sprzedawców

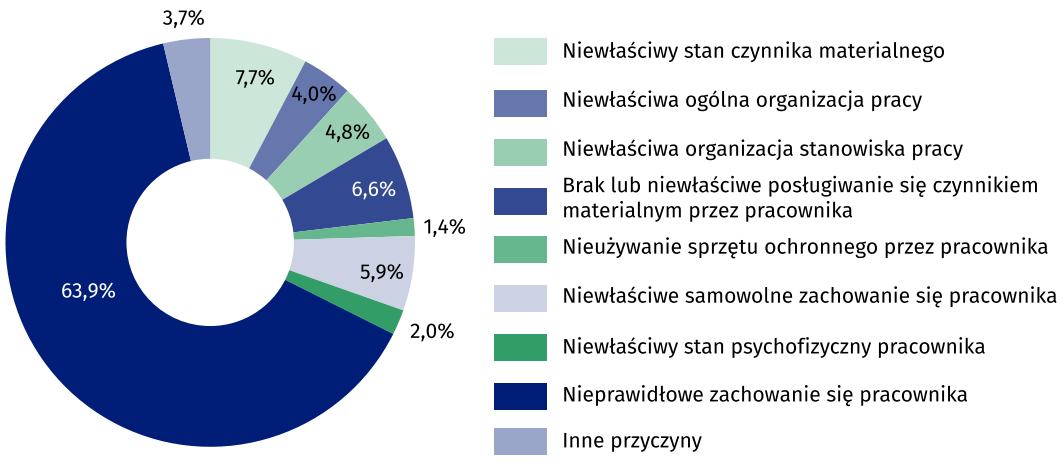
Do wypadków przy pracy najczęściej dochodziło w miejscach produkcji przemysłowej (55,1% wszystkich zdarzeń wobec 56,8% przed rokiem), w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych (17,9% wobec 18,5%) oraz w miejscach i środkach komunikacji publicznej (9,4% wobec 8,8%).

Przyczyny wypadków przy pracy oraz czynności wykonywane w chwili wypadku

Najczęściej przyczyną wypadków przy pracy było nieprawidłowe zachowanie się pracownika

Wśród przyczyn wypadków przeważały te związane z czynnikiem ludzkim. Większość stanowiły przyczyny kwalifikowane jako nieprawidłowe zachowanie się pracownika (63,9%, wzrost w ciągu roku o 0,5 p.proc.). Do przyczyn w mniejszym stopniu należały: niewłaściwy stan czynnika materialnego (7,7%, spadek o 0,1 p.proc.), brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym przez pracownika (6,6%, spadek 0,4 p.proc.) oraz niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika (5,9%, spadek 0,3 p.proc.).

Wykres 2. Przyczyny wypadków w 2019 r.

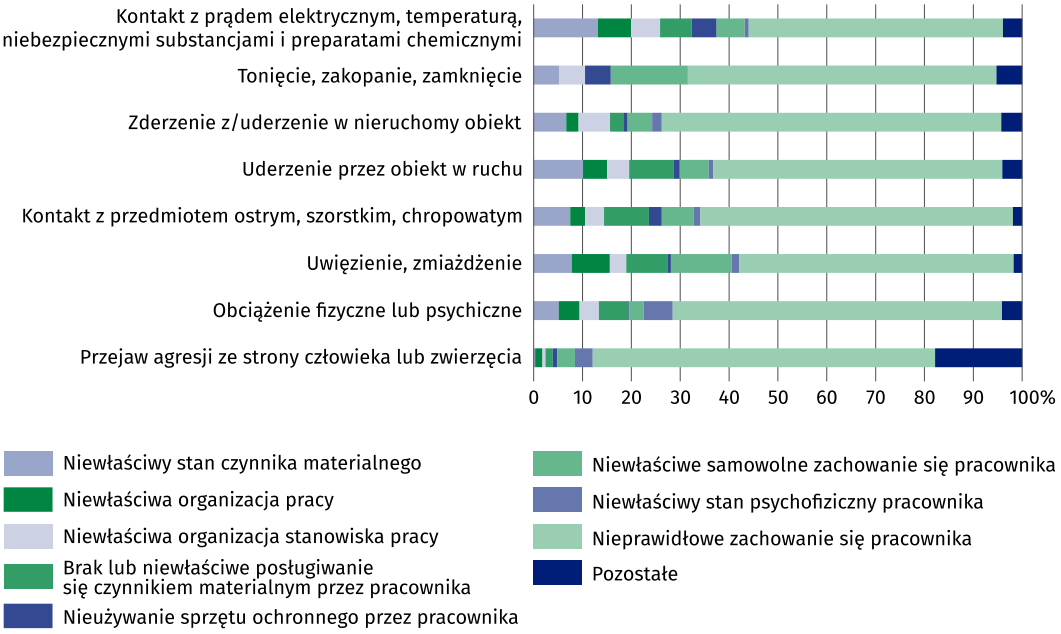
Czynności, jakie w chwili wypadku wykonywali poszkodowani, najczęściej były związane z poruszaniem się (33,0%, wzrost o 1,0 p.proc. w stosunku do poprzedniego roku), w tym przede wszystkim z chodzeniem, bieganiem, wchodzeniem na coś i schodzeniem z czegoś (24,8%, wzrost o 1,8 p.proc.). W mniejszym stopniu wypadki związane były z: operowaniem przedmiotami (18,2%, wzrost o 0,5 p.proc.), transportem ręcznym (15,6%, wzrost o 0,1 p.proc.), pracami narzędziami ręcznymi (14,0%, spadek o 0,5 p.proc.) oraz obsługiwaniem maszyn (10,6%, spadek o 1,0 p.proc.).

Wydarzenia powodujące uraz u osoby poszkodowanej oraz rodzaj i umiejscowienie urazu

Wśród wydarzeń powodujących urazy dominowały trzy grupy, które łącznie obejmowały ponad 70% ich ogółu: zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt (30,0% ogółu poszkodowanych w wypadkach przy pracy, wzrost o 0,3 p.proc. w stosunku do 2018 r.), uderzenie przez obiekt w ruchu (21,1%, spadek o 1,0 p.proc.) oraz kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim lub chropowatym (20,4%, spadek o 1,8 p.proc.). Rzadziej uraz powodowało: obciążenie fizyczne lub psychiczne (14,5%, wzrost o 1,8 p.proc.), uwięzienie, zmiażdżenie (7,5%, wzrost o 0,2 p.proc.), a także kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi (4,1%, wzrost o 0,3 p.proc.).

Do urazów najczęściej dochodziło w wyniku zderzenia z/uderzenia w nieruchomy obiekt, wskutek uderzenia przez obiekt w ruchu albo poprzez kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim lub chropowatym

Wykres 3. Wydarzenia powodujące urazy według przyczyn w 2019 r.

Wskutek wypadków przy pracy poszkodowani doznali różnego rodzaju urazów. Ponad połowę z nich stanowiły rany i urazy powierzchowne (52,3%, o 0,2 p.proc. mniej niż przed rokiem). Często zdarzały się również przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania (21,7%, wzrost o 0,9 p.proc.) oraz złamania kości (15,8%, spadek o 0,1 p.proc.).

Ponad połowę urazów doznanych wskutek wypadków przy pracy stanowiły rany i urazy powierzchowne

Tak samo jak w poprzednich latach, najwięcej osób doznało urazu kończyn górnych (45,6% ogółu poszkodowanych, spadek o 1,4 p.proc. w stosunku do 2018 r.), kończyn dolnych (33,5%, wzrost o 0,2 p.proc.) lub głowy (10,3%, wzrost o 0,2 p.proc.). W mniejszym stopniu urazy dotyczyły tułowia i organów wewnętrznych (4,0%, wzrost o 0,6 p.proc.) oraz grzbietu, łącznie z kręgosłupem (3,1%, wzrost o 0,4 p.proc.).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS", a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS".

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu
Dyrektor Jacek Kowalewski
Tel: 61 2798 266

Rozpowszechnianie:
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 320, 61 2798 323
e-mail: informatoriumPOZ@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:
Arleta Olbrot
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl
@Poznan_STAT
@UrzadStatystycznywPoznaniu

Powiązane opracowania

Wypadki przy pracy w 2018 roku

Temat dostępny w bazach danych

Bank Danych lokalnych – Rynek pracy – Warunki pracy

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

Wypadek przy pracy
Wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym
Wypadek przy pracy ze skutkiem ciężkim
Wydarzenie powodujące uraz
Przyczyny wypadku